

[Poul Dam.]

Betaler man en rente på 15 pct. om året, og den marginale skatteprocent er 60 — hvad den er i det meste af landet, når skalaindkomsten blot ligger over 32.600 kr. — betaler skatten de 9 pct., og man slipper selv med 6 pct. om året. Hvis inflationsraten også er 6 pct., betaler man i virkeligheden slet ingen rente, fordi realværdien af det beløb, man engang skal betale tilbage til långiveren, er gået tilsvarende ned. Den løbende rente bliver i realiteten blot en årlig tilbagebetaling af det, som gælden efter købekraft i årets løb er blevet mindre. Man kan undre sig over, at det overhovedet er muligt at optage lån, da långiveren omvendt skal betale skat af sin renteindtægt, men forklaringen må være, at væsentlige dele af renteindtægterne i samfundet af den ene eller anden grund ikke bliver underkastet beskatning.

Retten til at fradrage renter af privat gæld må afskaffes, hvis man skal komme den omfattende lånoptagelse til forbrug til livs. Det har ofte været hævdet, at man ikke kunne skelne mellem privat og forretningsmæssig gæld, men dette kan ikke fastholdes. Enhver regnskabspligtig må opstille en status for sin virksomhed, og på denne status vil det være klart, om et optaget lån, der findes blandt passiverne, er anvendt til virksomhedens formål, for så er der en tilsvarende vækst på aktivsiden.

Der kan uden vanskelighed opstilles et sæt af praktiske ligningsregler, der kan administreres af enhver med elementær regnskabsindsigt.

Inflationsvirkningen forekommer først og fremmest ved nytægning af lån, og det foreslås derfor, at retten til at fradrage disse renter straks skal bortfalde. Det forholder sig anderledes med renter af bestående lån. Disse lån er indgået i tillid til den hidtidige ordning, og en afskaffelse af rentefradraget i disse tilfælde ville indebære en forholdsvis afstrafning af en del af borgerne. For bestående lån foreslås derfor en afviklingsperiode på tre år, når det ikke drejer sig om tinglyst gæld. Billån og andre typiske afbetalingslån vil således kunne afvikles planmæssigt uden vanskeligheder for låntagerne. Studielån o. lign., der har længere løbetid, må der findes særlige ordninger for, eventuelt ved en konvertering til lån med lavere rente.

For rentefradrag i forbindelse med ting-

lyst gæld i ejerboliger foreslås en afviklingsperiode på femten år. Det vil for de allerfleste husejere svare til den faktiske afvikling af den gæld, de nu har i deres hus, d. v. s. at de — såfremt den nuværende ordning med beregning af en fiktiv lejeværdi, der modregnes af skatter, renter, m. v., blev bevaret — i løbet af de femten år ville få overskud på deres ejendomsregnskab, hvis de ikke optog nye lån. For at forenkle ligningen og for at fjerne den eksisterende ordning, som begunstiger dem, der har optaget store lån, og straffer dem, der har sparet op, foreslås det, at ejendomsregnskabet og dermed beregningen af „overskud“ eller „underskud“ bortfalder, og at den skattemæssige virkning af det sidst aflagte ejendomsregnskab aftrappes over en femtenårig periode. Man opnår herved, såvel at tilskyndelsen til at optage ekstra lån bortfalder, som at det bliver lettere at sikre ikke mindst de ældre den faktiske mulighed for at blive siddende i deres hus. Når retten til at fradrage betalte ejendomsskatter bortfalder, vil dette i øvrigt sikkert medføre, at ejendomsbeskatningen begrænses i en række af de kommuner, der i øjeblikket arbejder med meget høje grundskyldpromiller.

En ordning af denne art vil utvivlsomt få betydning for ejendomspriserne. Man har hidtil ved køb af hus indkalkuleret skattefordelen, når man beregnede, hvilken faktisk husleje man kom til at sidde for, og dette har i øvrigt bevirket, at huspriserne fandt deres leje efter den største mulige skattefordel, d. v. s. at den dårligere stillede huskøber kom til at betale mere om året for sin bolig end den bedrestillede. Den langsomme afvikling af den hidtidige ordning vil sikre, at der ikke sker et pludseligt prisfald for normalt belånte ejerboliger, som vil påføre en del husejere direkte tab, men pristigningerne vil ophøre eller i det mindste dæmpes, og der vil være en tendens til, at nye huse vil kunne erhverves væsentlig billigere end i de senere år. Det skulle derfor blive lettere for almindelige mennesker at erhverve en ejerbolig, samtidig med at det bliver sværere at indtjene en spekulationsgevinst på en ejerbolig.

Reformen af rentefradragsreglen bør gå hånd i hånd med en ny finansiering af alt boligbyggeri. Som socialistisk folkeparti tidligere har foreslået, bør finansieringen i væ-